

ساواک شاگرد

موساد اک

اسناد منتشر نشده‌ای از:

آموزش‌های سرویس اطلاعاتی اسرائیل (موساد)

به سرویس اطلاعاتی رژیم پهلوی (ساواک)

ساواک شاگرد موساد / گردآوری و تدوین موزه عبرت ایران.
تهران: موزه عبرت ایران، ۱۳۸۹.
۲۲۴ ص.: مصور، نموده.
۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۹۶۲۹-۳
۹۷۸۰۰۰-۳۴۰۰۰

فیبا

سازمان اطلاعات و امنیت کشور
موساد

ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷.
ایران -- سیاست و حکومت -- ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷.
موسه عبرت ایران
DSR1044/۱۳۸۹/۱۶
۹۵۰۰۰۸۲۴۰۶
۲۲۷۸۷۴۸

ساواک شاگرد موساد

استناد منتشر نشده‌ای از:

آموزش‌های سرویس اطلاعاتی اسرائیل (موساد)
به سرویس اطلاعاتی رژیم پهلوی (ساواک)

گردآوری و تدوین: موزه عبرت ایران
حروفچینی و صفحه‌آرایی: عزیزالله میری

طرح جلد: سعید زاشکانی

چاپ و صحافی: متیران

نوبت چاپ: اول / زمستان ۱۳۸۹

شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۴۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۹۶۲۹-۳

ISBN: 978-964-04-6929-3

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است

نشانی مرکز پخش: تهران - میدان امام خمینی (ره) - ابتدای خیابان فردوسی - کوچه طبس - خیابان شهید
بارگانی - پلاک ۱۱ - موزه عبرت ایران - تلفن: ۰۴-۹۶۲۹-۳-۹۷۸-۰۶-۷۷۷۲۰۹۶
فکس: ۰۶-۷۷۷۵۹۷

فهرست مطالب

۱۱	..... مقدمه
۱۷	..... پیشگفتار
۲۰	..... فهرست اسناد
۲۹	..... شروع اسناد و توضیحات
۱۹۱	..... فهرست منابع و مأخذ
۱۹۳	..... رؤسای موساد از دهه ۵۰ به بعد
۱۹۰	..... فهرست اعلام
۲۰۱	..... ضمائم

مقدمه

پس از به رسمیت شناخته شدن رژیم صهیونیستی اسرائیل توسط رژیم شاهنشاهی ایران در سال ۱۳۲۸ (هـ. ش)، روابط این دو رژیم غاصب عمیق‌تر شده و دامنه تعاملات آنها در تمامی عرصه‌های اقتصادی – سیاسی و اطلاعاتی رو به گسترش نهاد. برای اسرائیل کشور ایران بعنوان یک انتకاء قابل اعتماد در منطقه دارای اهمیت ویژه‌ای بود.

موضوع همکاری سرویس‌های اطلاعاتی رژیم پهلوی (ساواک) با رژیم صهیونیستی (موساد) همواره در کانون توجه تحلیل‌گران سیاسی امنیتی جهان قرار داشت و به مناسبت‌های مختلف مخالفین و موافقین در این رابطه مقالات و مصاحبه‌هایی را ارایه می‌دادند. تقبیح یا ستایش همکاری‌ها در بین علاقمندان امواج مثبت و منفی را ایجاد می‌نمود اما همیشه در بین آزادی خواهان و جویندگان عدالت و تشکیان آزادی از این همکاری‌ها با نفرت یاد می‌شد. بدیهی است در بین شیر زنان و دل‌ور مردان مسلمان در ایران، سر سپردگی رژیم پهلوی به رژیم نژادپرست صهیونیستی از انزجار بیشتری برخوردار بود و دقیقاً سران رژیم سلطنت با درک عمیق از این نفرت هم‌چنان و با اصرار فراوان به این همکاری ادامه داده و به این نظرات که از بطن مردم مسلمان بود کاملاً بی‌اعتناء بوده و حتی در اکثر مواقع از ابراز آن هم هیچ شرمی نداشتند.

پنجاه و دو سال پیش در سال ۱۳۳۶ (۱۹۵۷ میلادی) محمدرضا شاه پهلوی پادشاه وقت ایران به نیمسار تیمور بختیار (اولین رئیس ساواک) دستور داد^۱ با اسرائیلی‌ها تماس گرفته و امکان همکاری آنها را با ایران در امور اطلاعاتی مورد بررسی قرار دهد.^۲

دقیقاً آغاز همکاری‌های بین دو رژیم، از اوایل سال ۱۳۳۶ آغاز و رژیم پهلوی در صدد بود با بهره‌گیری از تجربیات فراوان موساد، خصوصاً در منطقه خاورمیانه و در مقابله با شوروی سابق و از طرفی مبارزه با مسلمانان آزادیخواه که با رژیم پهلوی ستیز می‌کردند، برخورد نماید. موساد در این مسیر می‌توانست همکار خوبی برای پهلوی باشد و مقامات ساواک اعتقاد داشتند که در اقدامات خود علیه مخالفین داخلی و خارجی رژیم ایران کار دائمی و تخصص فنی سازمان موساد بیشتر از هر سازمان اطلاعاتی دیگر که به دادن کمک به ایران متمایل باشد، برای آنها مفیدتر خواهد بود. همین تفکر باعث شد تا همکاری دو سرویس اطلاعاتی رونق بگیرد این همکاری‌ها در زمینه آموزش کارکنان، خریدهای فنی ارتباطی، برپایی همایش‌های مشترک و انتقال تجارب از سال ۱۳۳۶ تا سال ۱۳۵۷ (دامنه بینا می‌نماید. دوره‌های آموزشی مانند خط شناسی، کار با مواد منفجره، زبان‌های خارجی، ضد خرابکاری، بازجویی، مصاحبه از جمله دوره‌های مورد علاقه هر دو سرویس بوده است.

بدیهی است برای تحقیق این دوره‌ها، کارشناسان مربوطه به طور مرتب به تل آویو و تهران در حال تردد بودند. برای روشن تر شدن موضوع، مطلب از کتاب «توافق مصلحت آمیز» ارایه می‌گردد. امید است در عمیق نشان دادن روابط دو کشور در امور اطلاعاتی مفید باشد:^۳

«تیمسار تیمور بختیار به فرمان شاه وسیله یک هوایی‌مای داکوتا از نوع، سی ۱۳۰ در حالی که از فضای هوایی اعراب دوری می‌جست، به اسرائیل رفت. در آنجا رسماً با ایسرهارل Esser Harel رئیس سازمان موساد ملاقات کرد و به یکی از همکاران

^۱- کتاب توافق مصلحت آمیز روابط ایران و اسرائیل (۱۹۸۸ - ۱۹۸۸). دکتر سهراب سبحانی، ترجمه: دکتر م. شاپوریان، انتشارات Ketdb corp لوس آنجلس آمریکا، صفحه ۸۲.

^۲- همان.

هارل معرفی شد. این فرد که یاکوو کاروز Yaakov Karoz نام داشت، رئیس شعبه موساد در پاریس بود و بعدها مسئولیت تماس با ایران را عهده دار بود. کاروز چند بار با اختیار ملاقات کرد و پس از آن به تهران دعوت شد در نتیجه در سال ۱۳۳۷ (۱۹۵۸) یک هیأت بازرگانی در تهران شروع به کار کرد و تا سالیانی به عنوان پوشش برای کارهای مخفیانه اسرائیل در ایران باقی ماند.

روابط کاری بین موساد و ساواک تا آنجا گسترش یافت که تعداد جاسوسان و متخصصین ضد جاسوسی اسرائیل که افراد ساواکی را تعلیم می‌دادند از شمار مریبان آمریکایی زیاد تر شد. همان وقت تعداد کثیری از کارآموزان ساواک به اسرائیل رفته و در اداره مرکزی موساد در تل آویو در رشته‌های ارتباطات و مخابرات، جاسوسی، ضد جاسوسی و دخول عدوانی تحت تعلیم قرار گرفتند. استفاده‌های گوناگونی که از دستگاه‌های مخصوص استناع اخبار بی‌سیم می‌توان نام برد کارآموزان ایرانی را دچار حیرت نمود. نمونه‌ای از این استفاده‌ها این بود که روزی دستگاه‌ها به خبری از اردن گوش دادند مبنی بر این که تجهیزاتی که به قازگی از انگلستان خریدار کرده بودند، در بندر عقبه مفقود شده است. بعداً اسرائیلی‌ها اردن را از محل صندوق‌های مفقود شده مطلع ساختند که هم برای میهمانان ایرانی و هم برای اردنی‌ها «دشمن»، موجب شگفتی بود. این بود که در حدود ۲۰۰ نفر مأمور موساد هر روز یکی که روزنامه‌های عربی را که در منطقه انتشار می‌یافت به زبان عربی ترجمه می‌کردند و این خود برای اسرائیل به منزله منبع بزرگی از اطلاعات مربوط به همسایگان عرب به شمار می‌رفت. یکی از جنبه‌های مهم مناسبات موساد با ساواک جلسات «سه جانبه» بود که هر شش ماه یک بار (و لدی الاقتضاء) زودتر در تهران یا تل آویو و یا پایتخت کشور همسایه تشکیل می‌شد و در آن رؤسای سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی سه کشور شرکت می‌کردند. هدف اصلی این جلسات مبادله اطلاعاتی بود که سازمان‌های امنیت آن کشورها گردآورده بودند و در صورت لزوم باید اقدامات متقابلی بعمل می‌آمد.

دستور جلسات عادی به طور معمول شامل اطلاعاتی پیرامون کشورهای عربی، سازمان آزادی‌بخش فلسطین، ارامنه، کردها و فعالیت‌های اتحاد جماهیر شوروی در خاورمیانه بود. عدم توافق نظر در این جلسات بسیار نادر بود و بیشتر به مسائل منطقه

مرتبط می‌شد. برای مثال، نمایندگان کشور همسایه کردها را «ترک‌های کوهستان» می‌خواندند و از کمک‌های ایران و اسرائیل به آنها ناراضی بودند. ایرانی‌ها که با ارامنه روابط نزدیک داشتند به اذیت و آزار ارامنه ساکن مرز ایران و کشور همسایه شدیداً اعتراض می‌کردند. به طور کلی اگر چه نماینده کشور همسایه در جلسات «سه جانبه» شرکت داشتند ولی در آن نقش عمدی‌ای را عهده‌دار نبودند و دلیل آن هم این بود که تا حدی با مسائل امنیتی ایران و اسرائیل رو برو نبودند. جلسات سه‌جانبه از یک شورا و دو کمیسیون تشکیل شده بود.

کمیسیون امنیتی به وسیله جاسوسی و ضد جاسوسی با مسائل امنیت داخلی مقابله می‌کرد و اسرائیلی‌ها در آن کمیسیون هر فن جدیدی را در جمع‌آوری اطلاعات با ایران و کشور همسایه به میان می‌گذاشتند. کمیسیون اطلاعات آن چه را که در سازمان‌های امنیت و اطلاعات مثبت نامیده می‌شد، فراهم می‌نمود و شورا مرکب از روسای سازمان امنیتی سه کشور و مسئول ارائه خط مشی سیاسی بود.

روابط نزدیکی که بین موساد و ساواک بوجود آمد، ناشی از درک عمیق این حقیقت بود که ایران و اسرائیل در منطقه با خطری روبرو هستند که همکاری آنها را در مواجهه با آن از اهمیت خاصی برخوردار می‌سازد. غفلت از جریانات و رویدادهای منطقه برای موساد و ساواک می‌توانست مصیبت‌بار‌تر باشد و بنابراین داشتن تماس‌های مداوم ساواک و موساد برای تضمین امنیت و ثبات دو کشور، امری حیاتی به شمار می‌رفت.

با توجه به مطلب فوق الذکر که از لسان نویسنده کتاب «توافق مصلحت آمیز» که خود از طرفداران رژیم‌های اسرائیل و پهلوی بود و قطعاً بخش اندکی از واقعیت‌ها گفته شده، نشان از عمق روابط سرویس اطلاعاتی این دو سرویس است. اسناد به جای مانده از ساواک این ادعا را کاملاً تأیید می‌نماید که در بخش‌های آینده این نوشتار تعدادی از این اسناد را ارائه خواهیم داد.

- نام سرویس: زیتون، واژه آشنایی برای دست‌اندرکاران امور اطلاعاتی و امنیتی در سراسر جهان است. این نام را رژیم صهیونیستی در چند دهه پیش بعنوان نام دوم سرویس اطلاعاتی خود انتخاب نمود و به سرعت به همین نام مشهور شد. نام

سرویس زیتون تداعی کننده سرویس اطلاعاتی موساد می‌باشد و در مکاتبات دستگاه‌های اطلاعاتی از جمله ساواک از سرویس اطلاعاتی رژیم صهیونیستی به نام زیتون یاد می‌شود.

اسناد موجود در این کتاب به روشنی سطح تعاملات و همکاری‌های موساد و ساواک در زمینه‌های آموزش‌های اطلاعاتی را به خوانندگان ارائه می‌دهد. با توجه به این که کارشناسان رژیم صهیونیستی همواره در مسیر رشد و ارتقاء کارشناسان ساواک از هیچ تلاشی فروگذار نمی‌کردند. این اسناد در اثبات این ادعا کاملاً نقش خود را ایفاء می‌نماید و مجازی هیچ شک و شباهی را بر جای نمی‌گذارد.

موزه عبرت ایران علاوه بر ارائه آثار موزه‌ای به جای مانده از رژیم پهلوی و به تصویر کشیدن جنایات این رژیم، وظیفه خود می‌داند در راستای فرهنگ مکتوب نیز تلاش لازم را بعمل آورد تا مدارک و اسناد لازم برای سایر محققان، اندیشمندان و پاک اندیشان فراهم شود.

از همه کسانی که در جمع آوری اسناد، تدوین آنها و انتشار این کتاب زحمت کشیده‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌گردد.

موزه عبرت ایران

۱۳۸۹

با سپاس از پروردگار بی همتا و توانا و شکرگزاری به آستان کبریابی اش که توفيق داد بار دیگر قلم را در دست گرفته و با اراده او مطالبی را تهیه تنظیم و ارایه کنیم، امیدواریم تا انتهای این مطلب همواره تحت توجهات او قرار داشته باشیم.

موضوع مطلبی که در این نوشتار ارائه خواهد شد ناظر بر روابط سرویس اطلاعاتی رژیم پهلوی تحت عنوان ساواک با سرویس اطلاعاتی رژیم صهیونیستی تحت عنوان موساد (زیتون) در حوزه آموزش‌های اطلاعاتی فی مایبن است. این موضوع از جنبه دیگری حائز اهمیت است که همواره این نظریه وجود دارد که بهترین فرزندان این مرز و بوم در دوران رژیم پهلوی توسط اعصابی ساواک تحت بدترین اهانت‌ها و شکنجه‌ها قرارداشتند و این افراد غالباً در سرویس اطلاعاتی رژیم صهیونیستی (موساد) روش‌های مختلف غیر انسانی، گرفتن اقرار از انسان‌های دریند را آموزش دیده‌اند و بسیار آزار دهنده است که یک هم وطن، هم وطن دیگرش را با کسب مهارت‌های شکنجه از یک رژیم غیر مشروع و منفور در سطح جهانی، تحت آزار و اذیت قرار دهد. امروزه این موضوع غیر قابل باور است و این رفتارهای غیر اخلاقی و غیر انسانی در تاریخ رژیم پهلوی به عنوان قطعات زشت و سیاه نقش بسته است. امیدواریم با بهره‌گیری از اسناد به جای مانده از دستگاه اطلاعاتی رژیم پهلوی (ساواک) و بررسی و تحلیل آنها، روابط آموزشی دو سرویس اطلاعاتی، بخشی از مسئولیت تاریخی و انسانی خود را انجام و قدری از زحمات و مجاهدت‌های شیرزنان

و دلاور مردان مبارز با رژیم پهلوی را یادآوری و از آنها قدردانی کرده باشیم. از طرفی فریادهای گوش خراش پدر خوانده رژیم صهیونیستی یعنی آمریکا را در مورد دفاع از حقوق بشر در معرض قضاوت خوانندگان قرار دهیم.

با توجه به انبوه اسناد در مورد روابط ساواک و موساد تلاش شده فقط آن دسته از اسناد که مرتبط به این موضوع می‌باشند انتخاب و ارایه گردد. به نظر می‌رسد تمام اسناد در حوزه روابط این دو دستگاه قابلیت لازم را به صورت تخصصی دارند که بعنوان موضوعات جداگانه مورد بررسی و تحلیل قرار بگیرند.

با توجه به حمایت کامل ایالات متحده آمریکا از اسرائیل، این رژیم توانسته است در رشته‌های متعدد اطلاعاتی مانند خطشناسی، ضد خرابکاری، جاسوسی، تله‌های انفجاری، خشی‌سازی ائمه، امورات فنی از جمله میکروفون گذاری و شنود مخابراتی و امثال‌هم دارای تبحر خاصی در بین سرویس‌های اطلاعاتی باشد. بنابراین در این رابطه هم رفت و آمدۀای فراوانی بین تهران و تل‌آویو برای کسب این آموزش‌ها وجود داشت و در این نوشتار سعی شده است به نمونه‌هایی از این تبادلات آموزشی نیز اشاره گردد.

تحقیق انجام شده همراه با انتشار اسناد به جای مانده از رژیم پهلوی در مخازن سندی ساواک به خاطر ارایه تصویری روشن از تعاملات آموزشی دو سرویس اطلاعاتی می‌باشد.

اهمیت و ضرورت تحقیق:

با توجه به این که همواره در بین افواه عمومی شایع بوده و هست که رژیم پهلوی که یکی از حامیان اصلی رژیم صهیونیستی اسرائیل در منطقه بوده و سال‌ها این نظریه عمومی در صحنه‌های سیاسی عرض اندام می‌کرد، لازم بود این موضوع در زمینه‌های مختلف مورد تحقیق و تفحص قرار گیرد که صد البته در زمینه‌های گوناگون پژوهش‌هایی توسط مراکز اسنادی و تحقیقی انجام و به انتشار نیز رسید. ولی این اثر با هدف‌گیری موضوعات آموزشی در نوع خود یک اثر جدید محسوب می‌گردد و تلاش شده است از پرداختن به سایر زمینه‌های تعاملی خودداری تا موضوع انتخاب شده

نمود و برجستگی لازم خود را داشته باشد. موضوع آموزش بین دو سرویس موساد و ساواک دقیقاً و همیشه بر اساس روابط استاد و شاگردی بوده است. استاد موجود نشان‌دهنده تفوق موساد در همه زمینه‌ها بر ساواک می‌باشد. حتی می‌توان ادعا کرد يك مورد هم ساواک نقش استادی را نداشته، بلکه دائماً و مصراً در پی کسب آموزش از موساد بوده است و بدیهی است در این مسیر رؤسای ساواک هم به این نیاز دامن زده و این حرص و ولع را تشیدید می‌بخشنند و از این مدیریت در پی کسب افتخار و ارتقاء از مسئولین بالاتر خود هستند. نفوذ و تأثیرگذاری موساد در امور آموزشی بر ساواک آنقدر پر طفین و عمیق است که هر خواننده‌ای را به تعجب و امیدارد.

در این پژوهش سعی شده استادی ارایه شود که این ادعا را به اثبات برساند و علاقمندان به درستی به قضایت بنشینند. هر چند عمر ساواک در ۲۲ بهمن ۵۷ به پایان رسید، ولی به نظر می‌رسد اگر این عمر ناپاک هر قدر طولانی می‌شد ذره‌ای در روش‌های ساواک برای کسب مهارت آموزشی از رژیم صهیونیستی کاسته نمی‌شد.

اهمیت نشر سند

هم اکنون در جهان شیوه‌های مختلفی برای تاریخ‌نگاری وجود دارد که خوانندگان به خوبی به این روش‌ها آگاه هستند. برای یادآوری به نمونه‌هایی از آن اشاره می‌شود:

۱. تاریخ‌نگاری به روش شفاهی و خاطرات افراد
۲. تاریخ‌نگاری به روش بهره برداری از استاد آشکار مالند روزنامه‌ها، جراید و رسانه‌های عمومی.
۳. تاریخ‌نگاری با استفاده از استاد شخصی افراد.
۴. تاریخ‌نگاری با بهره گیری از استاد پنهان که به روش‌های اطلاعاتی جمع‌آوری شده است.

به نظر می‌رسد بنا به دلایل مختلف که ذکر آنها در این اثر موجب اطاله کلام و دور شدن از هدف اصلی این پژوهش می‌باشد، بهره گیری از استاد پنهان که با روش‌های سخت و طاقت‌فرسا ولی کاملاً مستند به دست آمده است از مطمئن‌ترین روش‌های تاریخ‌نگاری است که بدیهی می‌باشد اصالت آنها هم به سختی قابل اثبات

است. اصولاً این نوع اسناد دارای ویژگی‌های خاصی است که سند شناسان و متخصصین در این امر قادر به اظهار یا ابراز نظر در مورد این نوع اسناد هستند. در این اثر تلاش شده که اسناد کاملاً با اصالت معتبر و قوی و گویا به نظر خوانندگان محترم برسد. با توجه به حجم آنبوه این اسناد سعی شده است به نمونه‌هایی از آنها اشاره شود و به تعبیری با استفاده از ضرب المثل «مشت نمونه خروار است» فقط به مواردی بسته شود که بهره برداران، از آن اقتاع شوند. البته لازم به ذکر است انتشار این اسناد همکاری موساد و ساواک را در زمینه‌های آموزشی تبیین نموده که خواسته و انتظار مردم شریف ایوان اسلامی می‌باشد و از طرفی در جهت افشاء ماهیت ضد مردمی رژیم سلطنتی پهلوی مؤثر است.

ویژگی‌های اسناد این پژوهش

- اسناد مورد استفاده از میان پرونده‌های تبادل آموزشی بین موساد و ساواک.
- اسناد مورد استفاده از میان پرونده‌های سمینارهای آموزشی موساد و ساواک.
- اسناد مورد استفاده از میان پرونده‌های بروزنمرزی ساواک با موضوع اسرائیل
- اسناد مورد استفاده از میان پرونده‌های پیمان‌های ساواک با دیگر کشورها و دیگر پژوههای مرتبط چه به صورت مستقیم و چه غیر مستقیم جمع‌آوری شده است و با توجه به تفحصی که صورت پذیرفته است این اسناد تا به امروز منتشر نشده است و می‌تواند دست‌مایه بسیار خوبی برای محققین باشد. مهم‌ترین هدف‌گیری در این پژوهش تلاش برای دست‌یابی به اسنادی است که به نحو مناسب و دقیق و بدون شباهه برای اثبات همکاری آموزشی دو سرویس اطلاعاتی ساواک و موساد نقش بارز خود را ایفا نماید. این موضوع از این بابت دارای اهمیت است که روابط آموزشی نشان از عمق همکاری‌های دو مجموعه را دارد و در

صورت اثبات این مسئله سایر روابط نیز به آسانی از پس پرده خارج می‌شود.

در سازماندهی استناد در ساواک به صورت موضوعی اقدام لازم به عمل می‌آمده و اداره کل دوم و هفتم وظیفه اطلاعات خارجی ساواک را به عهده داشتند و اداره کل ضد جاسوسی تحت عنوان اداره کل هشتم با ادارات کل خارجی در ارتباط بودند و این سه اداره کل با اداره کل آموزش ساواک (پنجم) به مساعدت و همراهی تخصصی اداره پیمان‌های ساواک که در حوزه ریاست ساواک قرار داشت (بخش مستقل پیمان‌ها) اقدامات آموزشی را یا سرویسی‌های اطلاعاتی کشورهای دیگر از جمله سرویس اطلاعاتی موساد پیگیری می‌نمودند که در این میان نقش مستقیم و هدایت روزانه و به همراه علاقمندی هراون ریاست ساواک کاملاً باز است و حتی از این مسیر، معتبری برای توجیه ارتباطات دیگر خود یا اسرائیلی‌ها را فراهم می‌نمودند.

نحوه استفاده از استناد:

به منظور سهولت در استفاده از استناد، ابتدا استناد به صورت تاریخ وقوع، چیش شده است. در این استناد اولین سند به جای مانده مربوط به تاریخ ۱۳۴۷/۷/۲۷ و آخرین آن مربوط به تاریخ ۱۳۵۷/۹/۱۲ می‌باشد و در مجموع ۵۸ فقره سند ارایه و در مورد آنها توضیحات لازم داده شده است، هر چند استناد به قدری گویا است که شاید خواننده‌گان محترم نیازی به توضیح نداشته باشند لیکن برای تبیین بهتر مسئله این گویاسازی انجام شده است. انشاء الله امید است ضمن پرهیز از اطاله کلام، نکاتی که در توضیحات آمده است بتواند زوایایی را از گوشه‌های پنهان و تاریک این نوع روابط روشن سازد.

به منظور سهولت در بهره‌برداری از استناد، توضیحات هر سند در کنار همان سند آمده است و برخلاف بعضی از پژوهش‌ها، استناد به انتهای کتاب منتقل نشده است و خواننده، سند مربوطه را در کنار توضیحات ملاحظه خواهد کرد.

مطابق با رسوم رایج لازم است در مورد عالیم و رموز حک شده روی استناد ساواک توضیحاتی ارایه شود:

- ۱ - برگ خبر : خبرهای مأمورین ساواک در برگه‌های مخصوصی تحت عنوان «گزارش برگ خبر» تنظیم و حسب مورد و نیاز و امکانات پاسخ ۱۲ سوال روی سه برگ توسط تهیه کننده داده می‌شد که غالباً اکثر سوالات بدون پاسخ است.
- ۲ - کلمات مقطع س.ا.و.ا.ک نشان از جمله سازمان اطلاعات و امنیت کثور و همان کلمه معروف ساواک است.
- ۳ - آرم شیر و خورشید که در بالای اکثر گزارشات دیده می‌شود، آرم زیریم شاهنشاهی پهلوی نقی می‌شد.
- ۴ - وجود اسمی روزهای هفته در اسناد که بعنوان نظریه دهنده دیده می‌شود به معنا و مفهوم زیر است:
  - ۴/۱ - نظریه شبیه: نظریه منبع ساواک و یا گزارش دهنده است.
  - ۴/۲ - نظریه پیشنهاد: نظریه رهبر عملیات یا موضوع است.
  - ۴/۳ - نظریه دوشبیه: نظریه وئیس دایره عملیات می‌باشد.
  - ۴/۴ - نظریه سهشبیه: نظریه ادارات کل ساواک و نمایندگان آنهاست.
  - ۴/۵ - نظریه چهارشبیه: نظریه رئیس سازمان اطلاعات و امنیت است.
- ۵ - مهرها : رایج‌ترین مهرهای مورد استفاده ساواک محرمانه، خیلی محرمانه، سری و به کلی سری است که بنا به تشخیص تهیه کننده سند در بالا و پایین گزارشات و اسناد حک می‌شد. در ارتباط با فوریت خبر از مهرهای فوری و خیلی فوری و یا عادی نیز استفاده می‌نمودند.
- ۶ - حواسی : در اطراف اسناد مسئولین مربوطه حسب تشخیص مواردی را بعنوان دستور نوشته‌اند که برای زیرستان لازم‌الاجرا بوده است.
- ۷ - سازمان اطلاعات و امنیت تحت عنوان ساواک دارای سازمان اداری به شرح زیر می‌باشد:

مسئولین ساواک برای رسیدن به اهداف و اجرای وظایف خود، اقدام به سازماندهی نموده و نمودار سازمانی خود را پس از تصویب داخلی به اجرا گذاشتند. بر اساس این جدول، ساواک دارای سازمان زیر بود:

  ۱. ریاست ساواک

۱. قائم مقام ساواک
۲. حوزه ریاست شامل دفتر - بازرس کل - دبیرخانه شورای امنیت - کنترولر - صندوق ویژه - مشاوران - اداره پیمانها.
۳. ساواک استانها شامل ۲۷ ساواک
۴. نمایندگی‌های خارج ازکشور شامل ۴۲ نمایندگی.
۵. اداره کل بهداری
۶. اداره کل یکم (امور اداری و کارگرینی)
۷. اداره کل دوم (جمع آوری اطلاعات خارجی)
۸. اداره کل سوم (امنیت داخلی)
۹. اداره کل چهارم (حفظ)
۱۰. اداره کل پنجم (فتش)
۱۱. اداره کل ششم (امور مالی)
۱۲. اداره کل هفتم (بررسی اطلاعات خارجی)
۱۳. اداره کل هشتم (ضد جاسوسی)
۱۴. اداره کل نهم (تحقيق)
۱۵. در سال‌های بعد هم اداره کل آموزش به همین نام به این مجموعه افزوده شد. با توجه به نمودار فوق‌الذکر، بدیهی است خوانندگان محترم این کتاب هنگام مطالعه و بهره‌برداری از اسناد، علاقمند خواهند بود تا از وظایف ادارات کل ساواک که اسناد را تهیه و امضاء نموده‌اند مطلع باشند و ارایه نمودار این سازمان در این مسیر آنها را کمک خواهد نمود.

فهرست استناد

سند شماره ۱ مربوط به شرکت در کنفرانس	۳۰
سند شماره ۲ مربوط به کسب تکلیف جهت شرکت در کنفرانس	۳۲
سند شماره ۳ مربوط به دعوت برای شرکت در دوره اطلاعات و ضد اطلاعات	۳۴
سند شماره ۴ مربوط به گزارش ملاقات برای عملیات جمع‌آوری پنهان	۳۶
سند شماره ۵ مربوط به آموزش کارکنان همراهی پیرایی امورات مختلف اطلاعات توسط موساد	۳۸
سند شماره ۶ مربوط به شرح برنامه‌های غیر حرفه‌ای (بازدیدها)	۴۴
سند شماره ۷ مربوط به گزارش کسب مجوز آموزش شیوه‌های جدید عملیات جمع‌آوری مستقیم برون‌مرزی	۴۶
سند شماره ۸ مانند سند شماره ۷	۵۰
سند شماره ۹ مربوط به دوره خط‌شناسی	۵۴
سند شماره ۱۰ مربوط به اعلام موافقت با مأموریت دوره خط‌شناسی	۵۶
سند شماره ۱۱ مربوط به دوره پیشرفته جهت کارمندان	۵۸
سند شماره ۱۲ مربوط به مکاتبه در خصوص هتل محل استقرار کارمندان دوره خط‌شناسی	۶۲

۷۴	سند شماره ۱۳ مربوط به یادداشت اداری در مورد دوره خطشناسی .....
	سند شماره ۱۴ مربوط به برنامه بازدید آموزشی از پایگاه‌های
۷۶	برون مرزی اسرائیل .....
	سند شماره ۱۵ مربوط به خرید ۱۵ کیلو پسته آریا برای ستادان
۷۰	اسرائیلی .....
۷۱	سند شماره ۱۶ مانند سند شماره ۱۵ .....
	سند شماره ۱۷ مربوط به موافقت با خرید ۷ کیلو پسته برای استادان
۷۲	اسرائیلی .....
۷۴	سند شماره ۱۸ مربوط به هدیه به رانندگان اسرائیلی در دوره آموزشی ....
	سند شماره ۱۹ مربوط به گزارش ملاقات دو مأمور سرویس توسط
۷۶	آقای ناهیدی .....
	سند شماره ۲۰ مربوط به صورت کارمندانی که سمینارها و
۸۰	دوره‌های خارج از کشور را طی کردند .....
	سند شماره ۲۱ مربوط به لیست کارمندانی که دوره‌های داخل و خارج
۸۴	از کشور .....
۸۶	سند شماره ۲۲ مربوط به سمینارها و دوره‌های خارج از کشور .....
	سند شماره ۲۳ مربوط به پی‌نوشت ریاست سازمان اطلاعات خارجی
۹۲	ساواک در مورد مأموریت‌های خارج از کشور .....
۹۴	سند شماره ۲۴ مربوط به خرید اسلحه یوزی .....
۹۶	سند شماره ۲۵ مربوط به ادامه خرید اسلحه یوزی .....
	سند شماره ۲۶ مربوط به گزارش آقای بهار نماینده سرویس موساد
۱۰۰	در ایران .....
	سند شماره ۲۷ مربوط به برنامه عملیاتی موساد علیه کشور شوروی
۱۰۴	سابق با همکاری ساواک .....

۱۰۶	سند شماره ۲۸ مربوط به بولتن نتیجه بازدید از سرویس دوستان زیتون ...
	سند شماره ۲۹ مربوط به اعزام دو نفر از کارمندان ساواک جهت
۱۱۶	آموزش به اسرائیل .....
۱۱۸	سند شماره ۳۰ مربوط به گزارش ملاقات با رابط اسرائیل .....
	سند شماره ۳۱ مربوط به نیازمندی‌های ادارات کل دوم،
۱۲۰	سوم و چهارم .....
	سند شماره ۳۲ مربوط به بررسی نیازمندی‌های ادارات کل دوم،
۱۲۴	سوم و چهارم .....
۱۲۶	سند شماره ۳۳ مربوط به پاسخ سوال سرویس اسرائیل .....
	سند شماره ۳۴ مربوط به ملاقات کارشناسان خرابکاری ساواک
۱۲۸	و موساد .....
۱۳۲	سند شماره ۳۵ مربوط به بازدید کارشناسان خرابکاری از اسرائیل .....
۱۳۶	سند شماره ۳۶ مربوط به مأموریت .....
۱۳۸	سند شماره ۳۷ مربوط به بازدید کارشناسان خرابکاری از اسرائیل .....
۱۴۲	سند شماره ۳۸ مربوط به ملاقات با رابط .....
۱۴۴	سند شماره ۳۹ مربوط به مأموریت خارج از کشور .....
۱۴۶	سند شماره ۴۰ مربوط به مکاتبه در رابطه با مأموریت خارج از کشور .....
۱۴۸	سند شماره ۴۱ مربوط به تلگراف رمز (معرفی نمایندگان کارآموزی) .....
۱۵۰	سند شماره ۴۲ مربوط به دعوت از متخصصین اسرائیلی .....
۱۵۴	سند شماره ۴۳ مربوط به متخصصین اعزامی به کشور اسرائیلی .....
۱۵۸	سند شماره ۴۴ مربوط به دعوت از متخصصین الکترونیکی (۱) .....
۱۶۰	سند شماره ۴۵ مربوط به دعوت از متخصصین الکترونیکی (۲) .....
۱۶۲	سند شماره ۴۶ مربوط به دعوت از متخصصین الکترونیکی (۳) .....

۱۶۴	سند شماره ۴۷ مربوط به دعوت از متخصصین الکترونیکی (۴) .....
۱۶۶	سند شماره ۴۸ مربوط به شخصیت بازدید ویژه .....
۱۶۸	سند شماره ۴۹ مربوط به میهمان شخصیت ویژه .....
۱۷۰	سند شماره ۵۰ مربوط به پیشنهاد معاون سرویس اسرائیل .....
۱۷۲	سند شماره ۵۱ مربوط به گزارش ورود مأمور اطلاعاتی اسرائیل .....
۱۷۴	سند شماره ۵۲ مربوط به روش دریافت نامه .....
۱۷۶	سند شماره ۵۳ مربوط به متن مذاکرات ریاست ساواک با ژنرال خوفی .....
۱۸۰	سند شماره ۵۴ مربوط به برگزاری دوره آموزشی .....
۱۸۲	سند شماره ۵۵ مربوط به ورود میهمان خارجی .....
۱۸۴	سند شماره ۵۶ مربوط به خودرو .....
۱۸۶	سند شماره ۵۷ مربوط به صورت هزینه پذیرایی .....
۱۸۸	سند شماره ۵۸ مربوط به دوره آموزشی .....